

Skyddsvärda träd vid Vårby udde

Kartering av värdefulla, skyddsvärda och särskilt skyddsvärda träd vid Vårby udde, Huddinge kommun

: EKOLOGI GRUPPEN

Beställare: Luigi Fallai, Magnolia produktion AB
Framställt av: Ekologigruppen AB
www.ekologigruppen.se
Telefon: 08-525 201 54
Granskningsversion: 20210928
Uppdragsansvarig: Emma Holmberg
Kvalitetsgranskning: John Hagenby
Foton: Om inget annat anges: Ekologigruppen AB
Illustrationer och kartor: Ekologigruppen AB
Internt projektnummer: 9318

Innehåll

Innehåll.....	3
Sammanfattning.....	4
Inledning.....	6
Bakgrund och syfte.....	6
Metodik.....	6
Osäkerhet i bedömningen av trädålder.....	7
Lagstiftning.....	7
Särskilt skyddsvärda träd.....	7
Alléträd.....	7
Resultat.....	8
Särskilt skyddsvärda träd (klass 1).....	8
Skyddsvärda träd (klass 2).....	9
Värdefulla träd (klass 3).....	10
Övriga träd – alléträd.....	11
Naturvärden kopplat till gamla träd.....	12
Död ved.....	12
Hålträd och mulmträd.....	13
Känslighet.....	13
Referenser.....	14
Bilaga 1. Metodik för kartering av särskilt skyddsvärda träd.....	15
Referenser.....	17

Sammanfattning

Ekologigruppen har på uppdrag av Magnolia produktion AB karterat skyddsvärda träd längs Vårby allé vid Vårby udde i Huddinge kommun. Inventeringsområdet har omfattat en drygt hundra meter lång sträcka längs Vårby allé. De inventerade träden utgörs av en trädallé med nio skogslönnar samt två askar. Träden ingår i en längre allé om totalt 27 träd intill Spendrups tidigare lokaler nära motorväg E4/E20.

Av samtliga elva inventerade träd bedöms ett träd (en ask) vara särskilt skyddsvärd (klass 1). Två skogslönnar bedöms vara skyddsvärda (klass 2) och fyra träd (tre skogslönnar och en ask) bedöms vara värdefulla. Resterande fyra skogslönnar uppnår ej skyddsvärdesklass men omfattas ändå av biotopskyddsbestämmelser i enlighet med miljöbalkens föreskrifter då de faller inom definitionen av vuxna träd i alléer.

Figur 1. Karta över inventeringsområdet samt förekomster av skyddsvärda träd vid Vårby allé intill Vårby udde. För tabell över samtliga träd, se Tabell 1.

Inledning

Bakgrund och syfte

Ekologigruppen har på uppdrag av Magnolia produktion AB karterat skyddsvärda träd längs med drygt hundra meter av Vårby allé, intill Spendrups tidigare lokaler vid Vårby udde i Huddinge kommun. De inventerade träden utgörs av en trädallé med nio skogslönnar samt två askar. Träden ingår i en längre allé om totalt 27 träd där 16 träd söder om inventeringsområdet har inventerats tidigare (Strid T./Naturcentrum AB, 2020).

Figur 2. Översiktskarta över inventeringsområdet (blå markering) samt den allé om totalt 27 träd som de inventerade träden ingår i (röd markering). Karta: Eniro ©TerraTec ©Lantmäteriet/VISMA.

Syftet med uppdraget är att skapa ett kunskapsunderlag för att identifiera vilka träd som är skyddsvärda och därmed bör sparas eller på andra sätt tas hänsyn till vid framtida anläggningsarbeten vid Vårby udde. Målet är att i en rapport beskriva metoder för inventering och förekomst av skyddsvärda träd. Enligt Naturvårdsverkets riktlinjer ska åtgärder som påverkar särskilt skyddsvärda träd ske i samråd med länsstyrelsen.

Uppdragsansvarig samt ansvarig för fältarbete, rapport och kartor har varit Emma Holmberg. Kvalitetsgranskare för denna rapport har varit John Hagenby.

Metodik

Kartläggning av skyddsvärda träd har skett längs en drygt hundra meter lång sträcka av Vårby allé. Inventeringsområdet omfattas av en allé med nio skogslönnar samt två askar. Metodiken för inventering av särskilt skyddsvärda träd följer Naturvårdsverkets standard (Naturvårdsverket, 2004) med ytterligare komplettering av Ekologigruppen (bilaga 1). I inventeringen har bland annat traddiameter mätts in, förekomst av håligheter, mulmbildning samt eventuella förekomster av rödlistade arter på träd noterats.

Fältinventeringen genomfördes 22 september 2021.

Befintlig kunskap om områdets biologiska värden knutna till träd har eftersökts i artportalen (sökdatum 2021-09-27, tidsperiod 2000-2020). Fullständiga webbadresser eller litteraturhänvisning finns i rapportens källförteckning.

Skyddsvärda träd, Vårby udde
Magnolia produktion AB
20210928

Osäkerhet i bedömningen av trädålder

Viss osäkerhet finns i bedömningen av trädålder.

Lagstiftning

Särskilt skyddsvärda träd

Särskilt skyddsvärda träd omfattas av ett visst skydd enligt miljöbalken. En verksamhet eller åtgärd som kan komma att väsentligt ändra naturmiljön (exempelvis särskilt skyddsvärda träd), och som inte omfattas av tillstånds- eller anmälningsskyldighet enligt andra bestämmelser i miljöbalken, ska anmälas för samråd enligt 12 kap. 6 § miljöbalken.

Anmälan för samråd ska göras hos den myndighet som utövar tillsynen enligt bestämmelser i 26 kap. miljöbalken. Tillsynsmyndighet är länsstyrelsen, Skogsstyrelsen eller Generalläkaren. Om avverkning, toppkapning eller annan kraftig beskärning av ett särskilt skyddsvärt träd, till exempel ett gammalt grovt träd, kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska åtgärden anmälas för samråd.

Tillsynsmyndigheten får förelägga den anmälningsskyldige att vidta de åtgärder som behövs för att begränsa eller motverka skada på naturmiljön. Om sådana åtgärder inte är tillräckliga, och om det är nödvändigt för skyddet av naturmiljön, får tillsynsmyndigheten förbjuda verksamheten. Om det finns andra möjliga lokaliseringar av en verksamhet eller åtgärd eller andra alternativ som inte är orimliga, till exempel beskärning istället för avverkning, kan verksamheten förbjudas i enlighet med 12 kap. 6 § fjärde stycket och 2 kap. miljöbalken.

Alléträd

Alléer skyddas genom bestämmelser i 7 kapitlet 11 § miljöbalken (1998:808) och förordningen (1998:1252) om områdesskydd enligt miljöbalken med mera (FOM) som reglerar frågor om biotopskyddsområden. Inom ett biotopskyddsområde får man inte bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd som kan skada naturmiljön. Om det finns särskilda skäl, får dispens från förbudet ges i det enskilda fallet. I 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken anges vad som gäller för dispenser i biotopskyddsområden.

Av 5 § FOM framgår att länsstyrelsen prövar frågor om dispens enligt 7 kap. 11 § andra stycket miljöbalken som avser sådana biotopskyddsområden som är generellt skyddade enligt 7 kap. 11 § första stycket 1 miljöbalken.

Resultat

Det inventerade området utgörs av en allé med två askar och nio skogslönnar som ingår i en längre allé om totalt 27 träd. Av samtliga elva inventerade träd bedöms ett träd (en ask) vara särskilt skyddsvärt (klass 1), två skogslönnar bedöms vara skyddsvärda (klass 2) och fyra träd (tre skogslönnar och en ask) bedöms vara värdefulla. Resterande fyra skogslönnar uppnår ej skyddsvärdesklass men omfattas ändå av biotopskyddsbestämmelser i enlighet med miljöbalkens föreskrifter då de faller inom definitionen av vuxna träd i alléer.

Inga naturvårdsarter eller rödlistade arter observerades på träden. Fynd av naturvårdsarter eller rödlistade arter har inte heller lagts upp på artportalen (sökdatum 2021-09-27, tidsperiod 2000-2020).

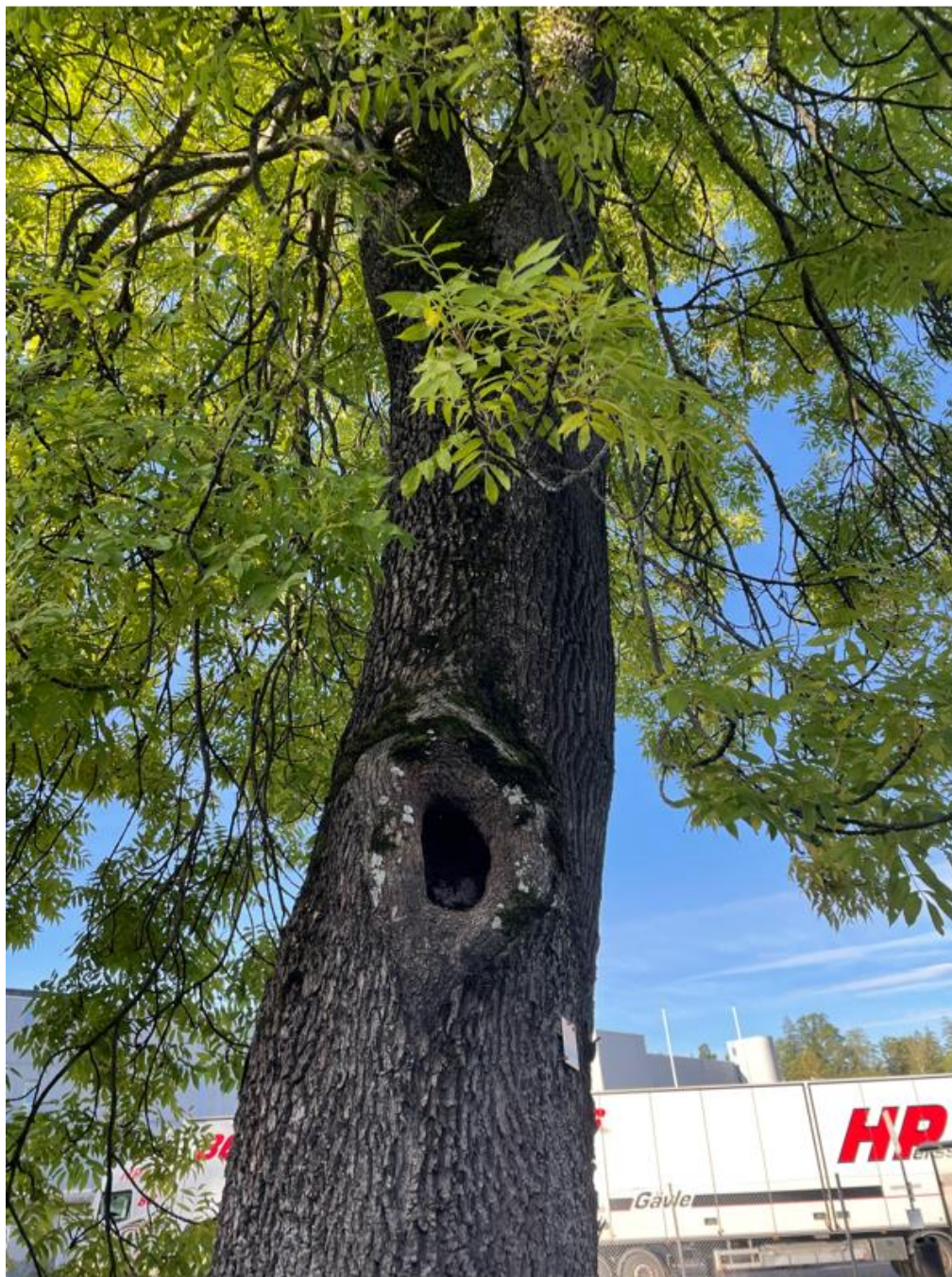
Tabell 1. Förteckning över inventerade träd. För träd-ID, se karta i Figur 1.

ID	Trädart	Diameter	Ålder	Hål	Vitalitet	Värdeklass
1	Ask	50,5	40-79	-	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 3 – värdefullt träd
2	Ask	93	120-149	Ingångshål 20-29 cm i diameter	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 1 – särskilt skyddsvärt träd
3	Skogslönn	28,3	40-79	-	Klart försämrad (20-50% av kronan vital)	Uppnår ej skyddsvärde
4	Skogslönn	26	40-79	-	Friskt (>50% av kronan vital)	Uppnår ej skyddsvärde
5	Skogslönn	26	40-79	-	Klart försämrad (20-50% av kronan vital)	Uppnår ej skyddsvärde
6	Skogslönn	18,2	40-79	Ingångshål under 10 cm i diameter	Klart försämrad (20-50% av kronan vital)	Klass 2 – skyddsvärt träd
7	Skogslönn	38	40-79	Ingångshål under 10 cm i diameter	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 3 – värdefullt träd
8	Skogslönn	35,3	40-79	Ingångshål 10-19 cm i diameter	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 2 – skyddsvärt träd
9	Skogslönn	29,5	40-79	Ingångshål under 10 cm i diameter	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 3 – värdefullt träd
10	Skogslönn	34	40-79	-	Friskt (>50% av kronan vital)	Uppnår ej skyddsvärde
11	Skogslönn	38,3	40-79	Ingångshål under 10 cm i diameter	Friskt (>50% av kronan vital)	Klass 3 – värdefullt träd

Särskilt skyddsvärda träd (klass 1)

Totalt har ett särskilt skyddsvärt träd identifierats i området. Trädet är en gammal och mycket grov ask med en stor i hållighet i huvudstammen (Figur 3).

Träd av klass 1 är särskilt skyddsvärda och värdefulla för att bibehålla en biologisk mångfald i trädmiljöer då dessa kan hysa en värdefull fauna med rödlistade arter. Naturvårdsverket kräver samråd kring särskilt skyddsvärda träd om det planeras åtgärder som bedöms påverka trädet (Naturvårdsverket 2016): ”Om en åtgärd på ett särskilt skyddsvärt träd kan komma att väsentligt ändra naturmiljön ska den som planerar att vidta åtgärden lämna in en anmälan för samråd hos länsstyrelsen”.

Figur 3. Gammal, grov och särskilt skyddsvärd ask med stor, utvecklad hålighet i huvudstammen vid Vårby allé.

Särskilt skyddsvärda träd (klass 1)

Med särskilt skyddsvärda träd avses följande (Naturvårdsverket 2004):

- Jätteträd: träd ≥ 1 meter i diameter.
- Mycket gamla träd: gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- Grova hålträd: träd $\geq 0,4$ meter på det smalaste stället upp till brösthöjd med utvecklad hålighet i stam (eller gren).

Skyddsvärda träd (klass 2)

Totalt påträffades två skyddsvärda träd i allén. Dessa två träd utgörs av skogslönnar med utvecklade vedblottor och håligheter i huvudstammen där mulm har bildats.

Träd av klass 2 bedöms som skyddsvärda och är nära att bli särskilt skyddsvärda träd. Dessa träd har ofta utvecklat höga naturvärden och bedöms också ofta vara väldigt värdefulla för att bibehålla en hög biologisk mångfald i ett skogs- eller parkbestånd. Även yngre träd med hål kan hamna i denna värdeklass eftersom håligheter i träd kan utvecklas till värdefulla livsmiljöer för en mängd ovanliga och rödlistade arter.

Figur 4. Utvecklad hålbildning i huvudstammen på en av de skyddsvärda skogslönnarna (klass 2) i allén vid Vårby allé.

Värdefulla träd (klass 3)

Fyra av de kartlagda träden hör till klass tre, värdefulla träd. Tre av dessa utgörs av unga skogslönnar med påbörjad hålbildning och ett av träden är en grov ask.

Träd av klass 3 hör till kategorin värdefulla träd. Dessa träd är så kallade efterföljare till träd av klass 1 och 2. Enkelt förklarar utgör de värdefulla träden sådana som på relativt kort sikt kommer att få höga naturvärden. De utgör ersättare för de gamla träden i ett område, och beräknas kunna utveckla högre naturvärden med tiden om de lämnas.

Skyddsvärda träd, Vårby udde
Magnolia produktion AB
20210928

Övriga träd – alléträd

I allén förekommer fyra skogslönnar som inte når skyddsvärdesklass men som omfattas av biotopskyddsbestämmelser. Dessa träd är cirka 40 år gamla och har en brösthöjdsdiameter på 26-34 cm och faller därmed inom definitionen av vuxna träd i alléer (se faktaruta om alléer). Därmed får samtliga träd i allén skydd i enlighet med miljöbalkens föreskrifter.

Figur 5. I området förekommer fyra skogslönnar som inte uppnår skyddsvärdesklass men som ändå omfattas av biotopskyddsbestämmelser då de faller inom definitionen av vuxna träd i alléer (se faktaruta).

Allé

En allé ska bestå av minst fem lövträd som är planterade i en enkel eller dubbel rad för att omfattas av biotopskyddsbestämmelserna. Träden ska till övervägande del utgöras av vuxna träd, vilket innebär att mer än hälften av träden ska vara vuxna. Med vuxna träd avses träd som mäter minst 20 cm i diameter i brösthöjd eller har uppnått en ålder av 30 år (det som först uppnås).

Alléer är skyddade inom ramen för miljöbalkens generella biotopskyddföreskrifter.

Naturvärden kopplat till gamla träd

Ett gammalt träd utvecklar ofta karaktär och strukturer som gynnar en biologisk mångfald, såsom håligheter, stamskador med vedblottor och döda grenar som kan bli hemvist för många arter. Eftersom gamla träd generellt sett är en bristvara i dagens skogar är många arter knutna till dessa strukturer hotade.

Träd som växer i solbelyst läge, till exempel på hällmarker, i alléer och i brynmiljöer kan ofta hysa en intressant insektsfauna.

Död ved

Ju äldre ett träd blir desto mer död ved kommer det att bilda. Ett gammalt träd är ofta i viss mån både levande och dött. Det döda på trädet utgörs av partier där man har vedblottor, till exempel från gamla sårskador som sakta läkt eller i form av döda grenar. Död ved finns alltså även på levande och friska träd. Den döda veden är ett ålderstecken, en påminnelse om vilka skador trädet har överlevt. Den döda eller blottade veden är ett viktigt substrat (livsförutsättning) för flera rödlistade svampar och utgör även en hemvist för många naturvårdsintressanta insekter.

Figur 6. Exempel på en vedblotta med insektsnag. Många ovanliga insekter kräver denna miljö för att leva. Notera det bruna fnaset överst i vedblottan, detta är så kallad mulmbildning. Fotot är taget på Värmdö.

Hålträd och mulmträd

Gamla träd utvecklar också ofta hål. Hålbildning uppkommer på olika sätt. Oftast bildas hål i samband med skador på träden, till exempel vid grenbrott eller vid en avkapad gren. Hålen kan börja med att en insekt gnager en gång, som efter flera insektsangrepp och med hjälp av nedbrytande svampar blir större och större. I dessa hål börjar bildningen av mulm (finfördelade, nedbrutna djur och växtdelar).

Hålträden blir ett grottssystem i miniatyr där en myriad av organismer förekommer. Flera insekter och andra leddjur är speciellt anpassade för den unika miljön. Flera av dessa är rödlistade. Enkelt kan sägas att ju äldre träd tillåts bli, desto fler skrymslen och vrår får de. Skrymslena blir mikrohabitat och hem för många organismer att vistas i. Många organismer är helt beroende av dessa unika mikrohabitat för att överleva.

Känslighet

Förenklat sett kan man säga att ett områdes naturvärden beror på hur länge dess miljö har fått bestå, och trädåldern ger en indikation av naturvärdena. Utifrån detta resonemang går det att översätta ungefär hur lång tid det tar för ett område att utveckla höga naturvärden.

För samtliga naturtyper gäller att ju högre naturvärde desto känsligare är de. Ett av de största hoten för biologisk mångfald förutom exploatering av värdefulla miljöer är fragmentering (d.v.s. uppdelning av en miljö till flera icke sammanhängande) av naturmiljöer av en viss naturtyp, samt påverkan på spridningssamband genom anläggande av vägar eller bebyggelse.

Generellt kan sägas att områden med lägre naturvärden är enklare att återskapa. Lägre naturvärden som går förlorade vid en eventuell bebyggelse kan kompenseras genom att skapa nya, likartade naturmiljöer i den nya strukturen eller i intilliggande områden.

Högre naturvärden, särskilt sådana värden som är knutna till exempelvis gamla träd och skogsmiljöer med lång kontinuitet går som regel inte att återskapa eller kompensera för och bör därmed inte bebyggas. Dessa miljöer är mycket känsliga för ingrepp och uppkommen skada på naturvärdena bedöms vara irreversibel.

Sammanfattningsvis är skyddsvärda träd känsliga för följande:

- exploatering där gamla träd avverkas.
- bortforsling av substrat så som död ved, både i form av liggande stockar och torrakor. Skälet till detta är att arter knutna till träd och olika förmultningsstadier av ved försvinner. Många arter måste hela tiden ha tillgång till sitt substrat (sin livsmiljö), tar man bort substratet tar man helt bort möjligheterna för arterna att existera.
- gamla, solbelysta träd är känsliga för bebyggelse intill träden om bebyggelsen skuggar dessa. Flera rödlistade arter kräver solbelysta träd som livsmiljö.
- gamla träd och så kallade ersättningsträd till dessa måste finnas kontinuerligt inom områdena för att värdena ska kunna finnas kvar.
- träds rotsystem kan också skadas av bebyggelse som anläggs alldeles för nära intill träden.
- mekanisk skada på stammar i samband med anläggningsarbeten kan leda till minskad vitalitet och eventuell död för träden.

Referenser

Tryckta källor

Westling, A., (red.), 2015. *Rödlistade arter i Sverige 2015*.

Ekologigruppen, 2007. *Stockholms unika ekmiljöer. Förekomst, bevarande och utveckling*. Ekologigruppen AB, genom Stockholms stad.

Naturvårdsverket, 2008. *Inventering av skyddsvärda träd i kulturlandskapet*.

Naturvårdsverket, 2004. *Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd i kulturlandskapet. Rapport / Naturvårdsverket 5411*.

Naturvårdsverket, 2009. *Handbok för artskyddsförordningen. Del 1 – fridlysning och dispenser*.

Naturvårdsverket, 2016. *Samråd om åtgärder på särskilt skyddsvärda träd*

Skogsstyrelsen, 2000. *Signalarter: indikatorer på skyddsvärd skog*.

Strid T./Naturcentrum AB, 2020. *Bedömning av allé med skogslönnar och tre skogsekar längs Vårby allé samt förutsättningar att flytta dessa*.

Digitala källor

Artdatabanken. Artfakta för de påträffade arterna. <http://artfakta.artdatabanken.se> – 2017-11-11

Artportalen. Sökning med polygon inom och strax utanför området, alla artgrupper. Artportalen.se – 2017-11-11

Bilaga 1. Metodik för kartering av särskilt skyddsvärda träd

Detta PM beskriver Ekologigruppens metod för inventering av naturvårdsträd. Avverkning av särskilt skyddsvärda träd kan innebära behov av samråd med länsstyrelsen enligt 12 § MB.

Med *särskilt skyddsvärda* träd avses (Naturvårdsverket 2004):

- jätteträd: träd grövre än 1 meter i diameter på det smalaste stället under brösthöjd.
- mycket gamla träd: gran, tall, ek och bok äldre än 200 år. Övriga trädslag äldre än 140 år.
- grova hålträd: träd grövre än 40 cm i diameter i brösthöjd med utvecklad hålighet i huvudstam.

Särskilt skyddsvärda träd definieras här med utgångspunkt från egenskaper hos det enskilda trädet. Både levande och döda träd ingår i definitionen. Basinventeringen förkortas framöver som BI.

Det är inte bara träd som är *särskilt skyddsvärda* som hyser naturvärden och i sin tur bidrar till att stärka ett områdes naturvärden och dess biologiska mångfald. Som exempel kan yngre träd med håligheter också vara värdefulla och många gånger hysa naturvårdsintressanta arter. Det finns därför behov av att inte bara kartera träd som uppfyller Naturvårdsverkets definition av *särskilt skyddsvärda träd*. Ekologigruppen har således kompletterat Naturvårdsverkets metodik för klassificering av särskilt skyddsvärda träd för att innefatta träd som också hyser andra naturvärden.

Ekologigruppens metodik för kartering av skyddsvärda träd innefattar ytterligare två värdeklasser:

- skyddsvärda träd*: träd som inom en snar framtid kommer att uppnå kriteriet särskilt skyddsvärda träd.
- och *värdefulla träd*: träd som hyser och har utvecklat naturvärden och som också bidrar till att stärka ett områdes naturvärden.

I den samlade bedömningen räknas det högsta uppnådda kriteriet (kriterierna Ålder, Storlek, Hålträd, Hamling, Skyddsvärda arter) för att ge träd en viss värdeklass. Exempel: ett träd med en diameter **mindre** än den som anses mycket grovt, men som har en ålder som ligger inom definition för gammalt träd, resulterar i *klass 2, skyddsvärt träd*. Det vill säga att ett klass 2-kriterie har en högre rangordning än ett klass 3-kriterie.

Tabell 1. Kriterier för och bedömning av trädvärden

Värdeklass	Ålder	Storlek	Hålträd, mm.	Hamling	Skyddsvärda arter
Klass 1. Särskilt skyddsvärda träd	Mycket gammalt	Jätte-träd	Grovt hålträd, >40 cm i diameter i brösthöjd, med utvecklad hålighet i huvudstam	Grovt hamlat träd	Hotade arter eller flera rödlistade arter
Klass 2. Skyddsvärda träd	Gammalt	Mycket grovt	Hålträd, <40 cm i diameter i brösthöjd, med utvecklad hålighet i huvudstam	Nästan grovt hamlat träd	Rödlistad art eller flera naturvårdsarter

			Eller träd med utvecklad vedblotta med insektsgnag		
Klass 3. Värdefullt träd	Nästan gammalt	Grovt	Träd med påbörjad hålbildning, <40 cm i diameter med påbörjad hålighet i huvudstam.	Hamlat träd	Förekomst av naturvårdsart

Definitionerna av gammalt träd följer den metod som används i basinventering av skyddade områden (Naturvårdsverket 2004). Den överensstämmer också med definitionen av särskilt skyddsvärda träd enligt Naturvårdsverket 2004 med två undantag. Triviallövträd och ädellövträd (förutom bok och ek) klassas som mycket gamla redan vid en ålder på 140 år.

Tabell 2. Definition av gammalt träd (Naturvårdsverket 2004 och 2007 – BI).

<i>Trädart</i>	<i>Nästan gamla träd - ålder (år), BI Södra Sverige</i>	<i>Gamla träd - ålder (år), BI Södra Sverige</i>	<i>Mycket gamla träd (år), hela Sverige</i>
Ek	≥ 130	150–200	≥ 200
Bok	≥ 100	150–200	≥ 200
Gran	≥ 80	120–200	≥ 200
Tall	≥ 100	150–200	≥ 200
Triviallöv	≥ 65	100–140	≥ 140
Övriga ädellövträd (och hästkastanj)	≥ 80	100–140	≥ 140

Tabell 3. Definition av grova träd (Naturvårdsverket 2004 och 2007 - BI, samt Ekologigruppen - fet stil). Måtten gäller traddiameter mätt i brösthöjd.

<i>Trädart</i>	<i>Grova träd, BI (cm), Södra Sverige</i>	<i>Grova träd, Ekologigruppen (cm)</i>	<i>Mycket grovt, Ekologigruppen (cm)</i>	<i>Jätteträd (cm)</i>
Ask & alm*	≥ 60	≥ 20	≥ 60	≥ 100
Bok	≥ 80	≥ 80	≥ 90	≥ 100
Ek	≥ 80	≥ 80	≥ 90	≥ 100
Hägg	≥ 50	≥ 50	≥ 70	≥ 100
Hästkastanj	≥ 80	≥ 80	≥ 90	≥ 100
Oxel	≥ 40	≥ 40	≥ 60	≥ 100
Rönn	≥ 30	≥ 30	≥ 50	≥ 100
Skogslönn, lindar	≥ 50	≥ 50	≥ 70	≥ 100
Sälg	≥ 40	≥ 40	≥ 60	≥ 100
Tall/Gran	≥ 70	≥ 70	≥ 80	≥ 100
Triviallöv	≥ 50	≥ 50	≥ 70	≥ 100

*Bedömning av de rödlistade träden ask, skogsalm, lundalm och vresalm.

Skyddsvärda träd, Vårby udde
Magnolia produktion AB
20210928

Eftersom träden ask respektive skogsalm och lundalm i snabb takt minskar på grund av två svampsjukdomar, är de i behov av att särskild hänsyn tas till förekomsterna. Ask är numera rödlistad som starkt hotad (*EN*), vresalm är sårbar (*VU*) och skogs- och lundalm är akut hotade (*CR*). En lösning för att bevara asken är att spara träd och bibehålla en genetisk variation. På sikt kan det bidra till en ökad genetisk motståndskraft mot sjukdomen hos ask, vilket redan har noterats hos vissa träd. Unga träd är också bevarandevärda då de har överlevt svampsjukdomen, vid tillväxtens kritiska perioder.

Det finns många artgrupper som är starkt knutna till dessa trädarter, som likaså är stadda i minskning (exempelvis flera rödlistade insekter, lavar och svampar). Med ovanstående faktorer i åtanke bedömer Ekologigruppen att träden ask och almar därmed är skyddsvärda redan vid en lägre diameter (diameter på 20 cm eller mer) än andra ädellövträd.

Källor:

Artdatabanken, SLU. 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015.

Naturvårdsverket. 2004. Åtgärdsprogram för särskilt skyddsvärda träd, rapport 5411.

Naturvårdsverket. 2007. Manual för basinventering av skog.

Dokumentet senast uppdaterat av Raul Vicente & Rikard Anderberg 2018-11-27.